

МАНОЙЛЕНКО О.В., д.е.н., проф., НТУ «ХПІ»

ГРИБИНЬОК Д.В., аспірант, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

Сталий розвиток підприємства в умовах динамічного та мінливого зовнішнього середовища залежить від багатьох факторів, зокрема, ключове місце посідає відтворення капіталу, його підтримка і розширення. Одним з варіантів рішення даної проблеми є залучення інвестицій, яке здійснюється за допомогою фінансових інструментів.

Під процесом залучення інвестицій розуміється рух капіталу від інвестора до позичальника, що приймає форму конкретних фінансових інструментів (кредит, акції, облігації і т.д.) Використання фінансових інструментів в цілях врегулювання конфліктів корпоративних інтересів надає фондовому ринку і корпоративним фінансам стійкості, підвищує ефективність операційної діяльності компаній та їх капіталізацію, забезпечує диверсифікацію структури власності та підсилює інноваційну складову економічного зростання країни.

Фінансові інструменти - економічна категорія, поява якої пов'язана з розвитком ринку цінних паперів, однак не обмежується останнім, а містить в собі широкий спектр засобів, обумовлених здійсненням організацією фінансової діяльності. Фінансовий інструмент є договором, результатом якого стає одночасне виникнення фінансового активу з одного боку і фінансового зобов'язання та/або інструмента власного капіталу з іншого. Основними характеристиками фінансових інструментів є їх здатність генерувати майбутні грошові потоки, бути предметами торгів на організованому і неорганізованому ринках і складати грошову цінність.

Вибір фінансового інструменту залучення інвестицій в рамках інвестиційного процесу на підприємстві пов'язаний з визначенням джерел фінансування інвестицій (функціонуючих і очікуваних каналів отримання

фінансових коштів) і підбором механізмів залучення інвестицій (сукупності видів діяльності та відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, що дозволяють суб'єкту господарювання бути учасником інвестиційного процесу). В процесі залучення інвестицій підприємство повинно певним чином співвідносити свої потреби в капіталі й особливості корпоративного устрою, з перевагами і недоліками фінансових інструментів залучення інвестицій. Таким чином, суб'єкт господарювання робить вибір в напрямку конкретного фінансового інструменту або портфеля фінансових інструментів, що повинно співвідноситися з забезпеченням збалансованості системи корпоративного управління.

Окремо слід підкреслити значущість інших фінансових інструментів як форми залучення інвестицій, таких як лізинг, факторинг та форфейтинг, які можна охарактеризувати як «аутсорсинг капіталу», а також векселі, завдяки обігу яких, економічні агенти мають можливість залучати більшу кількість позикових ресурсів, в тому числі необхідних для поповнення оборотних коштів підприємств. При цьому базові складові корпоративного устрою суб'єкта господарювання залишаються, практично без змін, але кредитори (ділове оточення суб'єкта господарювання) в більшому ступені впливає на особливості впровадження корпоративного управління.

Отже, для здійснення успішної господарської діяльності, підприємство має потребу в інвестиціях. Існує ряд джерел фінансування інвестицій, для яких властиві певні механізми залучення інвестицій. Від вибору фінансового інструменту, поряд з іншими факторами, в кінцевому підсумку залежить, як економічна ефективність діяльності суб'єкта господарювання, так і розподіл власності, а, відповідно, особливості функціонування та збалансованість системи корпоративного управління.

Список літератури:

1. Сергєєв І. В., Веретенникова І. І. Організація і фінансування інвестицій: навчальний посібник. / І. В. Сергєєв, І. І. Веретенникова - М.: Фінанси і статистика, 2000. - 272 с.
2. Кураков Л. П. Економіка і право: словник-довідник. / Л. П. Кураков, В. Л. Кураков, А. Л. Кураков. - М.: ВНЗ і школа. 2004.

3. Новіков А. В. Фондовий ринок як механізм залучення інвестицій. / Відп. ред. Ю.В Гусєв - Новосибірська державна академія економіки і управління. Новосибірськ: НГАЕіУ, 2000. - 223с.